

STRATEŠKI PLAN 2013. – 2015.

Gradska knjižnica Đurđevac

1. Uvod

Knjižnice su u svakom razdoblju imale važnu ulogu u društvu, ali nikad kao danas; i važnu, i mnogoslojevituu. Razvojem tehnologije i sve većih i raznovrsnijih potreba korisnika, povećale su se i knjižnične usluge.

Knjižnica je odavno prestala biti mjesto gdje se dođe vratiti zaboravljena knjiga i posuditi neka druga; ta predrasuda (pogotovo za manje knjižnice) treba biti zauvijek zaboravljena, jer knjižnica je danas živi organizam koji se stalno mijenja i prilagođava novim potrebama. Danas je knjižnica mjesto za obrazovanje, edukaciju, informaciju, ali i središte kulturnih zbivanja različitih vrsta, ako i svakodnevno sastajalište djece u radionicama i mladih u kutku za mlade.

Đurđevačka Gradska knjižnica je već afirmirano središte informacijskog, kulturnog i kreativnog života Đurđevca i okolice, gdje građani realiziraju svoja temeljna ljudska i građanska prava; na cjeloživotno učenje, na vlastitu kulturu i participaciju u kulturi većine – što su temeljna načela demokratskog društva.

Svake godine novim uslugama i novim sadržajima želimo našim korisnicima biti što pristupačniji i udovoljiti njihovim zahtjevima i potrebama.

2. Sadašnje stanje

Gradska knjižnica Đurđevac djeluje kao narodna knjižnica i samostalna je ustanova od 2001. godine. Osnivač joj je Grad Đurđevac i najvećim dijelom se financira iz proračuna Grada Đurđevca, a nabavu knjiga potpomaže Ministarstvo kulture Republike Hrvatske i Koprivničko-križevačka županija. Neujednačen pristup lokalne zajednice prema knjižnici (svake četiri godine nakon izbora počinje iznova borba za dokazivanje da je knjižnica potrebna lokalnoj zajednici) zahtijeva sveopću društvenu povezanost, ali i konkretne mjere.

Zadaća narodnih knjižnica, pa tako i naše, je nabavljanje, skupljanje, kupovanje, stručno obrađivanje, kupovanje, stručno obrađivanje, čuvanje i davanje na korištenje knjiga i druge knjižne i neknjižne građe, usluge interneta, razvijanje usluga informacija, zaštita knjižne građe, izrada biltena prinova knjiga, kulturna animacija –književne i jezične tribine, postavljanje i otvaranje likovnih izložbi, animacija djece na dječjem odjelu, održavanje u uređenje knjižničnih prostora odgovarajućim panoima i dječjim radovima.

Otvorenost knjižnica mora biti prilagođena potrebama korisnika.

Gradska knjižnica Đurđevac ima ukupno 450 m², od toga je 390 m² prostor za korisnike, 10 m² je uredski prostor, a 50 m² je spremišni prostor. Sve je u vlasništvu Grada Đurđevca. Svi odjeli su uređeni i opremljeni potrebnom suvremenom opremom.

Usluge Gradske knjižnice, njen književni fond, programi i aktivnosti namijenjeni su korisnicima svih dobi, zanimanja i područja interesa, a knjižnica se koristi više tisuća stanovnika grada Đurđevca i njegove okoline.

Sadašnji knjižni fond Gradske knjižnice s 31.12.2011. godine iznosio je 47210 svezaka knjiga u vrijednosti 5.009.459,68 kuna; na Odjelu za odrasle je 36666 knjiga, na Dječjem odjelu 9819 i u zavičajnoj zbirci 725 knjiga iz zavičajne baštine.

Nažalost, u zadnjih pet godina se polako osjeća pad u izgradnji knjižnog fonda, jer nam je Ministarstvo kulture smanjilo sredstva za nabavu knjižne i neknjižne građe najprije sa 110.000,00 na 100.000,00 a za 2012. godinu na samo 80.000,00, iako smo do sada svaki ugovor valjano i na vrijeme opravdali. Grad Đurđevac je za 2012. godinu također smanjio sredstva, tako da će ova godina biti najgora do sada u nabavi i bogaćenju (siromašenju) knjižnog fonda. Nekada je priljev novih knjiga s kupnjom, otkupom i donacijama bio godišnje preko 3000 svezaka, a sada na kraju 2011. godine je bio 1887. Za očekivati je da će ove godine biti samo 1500 (ako bude i toliko), jer su jedino županijska sredstva ostala na razini prošlogodišnjih. Na ovakav način smo pali ispod standarda za narodne knjižnice, VI. tipa, gdje se očekuje 3 knjige po broju stanovnika.

Knjižnica je pretplaćena na 50-ak naslova periodike, što tjednika i mjesečnika, što stručnih časopisa, u vrijednosti 21.152,46 kuna.

Sve aktivnosti u knjižnici se odvijaju kroz nekoliko odjela i službi:

- Odjel za odrasle
- Studijski odjel
- Čitaonice
- Dječji odjel
- Kutak za mlade
- Služba nabave
- Služba obrade
- Administrativna služba
- Spremište

Broj korisnika je 2011. godine iznosio 1360. U Gradskoj knjižnici Đurđevac uposlene su četiri djelatnice (tri stručne – dvije diplomirane knjižničarke i jedna pomoćna knjižničarka te jedna nestručna djelatnica koja priprema ispite za pomoćnog knjižničara), iako bi po Standardima Republike Hrvatske za narodne knjižnice trebalo raditi najmanje osam stručnih djelatnika (rad u smjenama, kvadratura, broj knjiga, rad s mladima i djecom).

Gradska knjižnica je postala prepoznatljiva i po svojoj galeriji *Ex libris*, odnosno po izložbama likovnih umjetnika. Ne radi se samo o izložbama zbog izložbi, nego je i ovo jedan od načina da poboljšamo rad naše ustanove i ujedno oplemenimo prostor.

Na Dječjem odjeli Gradske knjižnice bilo je jako živo do svibnja 2011. godine kada Ured državne uprave Koprivničko – križevačke županije ne daje suglasnost za rad s predškolskom djecom jer nemamo uposlenog odgojitelja, odnosno primjećuju da nam prostor „više sličí knjižničnom nego za igraonice“. Nakon toga Matična služba Knjižnice i čitaonice Fran Galović iz Koprivnice pokreće prepisku s Ministarstvom kulture koje bi trebalo uskladiti zakone s Ministarstvom znanosti, prosvjete i sporta. Prema tumačenju Ureda državne uprave u Koprivničko – križevačkoj županiji, onemogućeno je provoditi bilo kakve, pa i najmanje organizirane aktivnosti s djecom predškolskog uzrasta zbog toga što ne ispunjavamo odredbe Pravilnika o posebnim uvjetima i mjerilima ostvarivanja programa predškolskog odgoja (NN 133/1997) te Pravilnika o vrsti stručne spreme ostalih djelatnika u dječjem vrtiću (NN 133/97). Važno je napomenuti da ispunjavamo sve uvjete prostora i stručnih zaposlenika po Standardima o narodnim knjižnicama i Zakonu o knjižnicama, međutim, zbog toga što knjižnični propisi nisu usuglašeni s propisima o djelatnosti predškolskog odgoja u dječjim vrtićima, došlo je do toga da se u narodnim knjižnicama onemogućava bilo kakav rad s djecom predškolskog uzrasta iz razloga što knjižnice ne ispunjavaju uvjete da bi bile dječji vrtić (prostorne, kadrovske, opremom, itd.). Zbog trenutno važećih propisa i donesenih pravovaljanih rješenja o zabrani provođenja bilo kakvih programa s djecom predškolskog uzrasta, zakinuti su za usluge koje bismo im mogli pružiti, jer, praktički im je jedino dozvoljeno ući u knjižnicu i posuditi građu, a ne smiju sudjelovati ni u kakvim organiziranim aktivnostima primjerenima njihovoj dobi.

Inače, do 2011. godine bio je dozvoljen rad s predškolskom djecom koja nisu pohađala dječje vrtiće i ovo im je bio jedini način da se socijaliziraju prije polaska u školu.

Usluge Gradske knjižnice, njen knjižnični fond, programi i aktivnosti namijenjeni su korisnicima svih dobi, zanimanja i područja interesa, a Knjižnicom se koristi više tisuća stanovnika grada Đurđevca i njegove okolice.

3. Vizija

Vizija razvoja Gradske knjižnice Đurđevac temelji se, prije svega, na Ustavu Republike Hrvatske, kao i na ostalim strateškim, službenim i međunarodnim, stručnim dokumentima, ponajprije na UNESCO-vom manifestu za narodne knjižnice (1994.) i IFLA/UNESCO-vim smjernicama za razvitak narodnih knjižnica (2002.). Budući da je i naša knjižnica lokalno kulturno i obrazovno – informacijsko središte koje omogućava pristup kulturnom i intelektualnom kapitalu, njena će se uloga u planiranom razdoblju 2013. – 2015. godine značajno povećati. Ona će biti mjesto slobodnog pristupa cjelokupnom znanju i civilizacijskim tekovinama za sve građane, mjesto cjeloživotnog učenja i razvijanja svih vrsta pismenosti. Također, bit će i dalje kulturno središte i mjesto susreta građana lokalne sredine, čimbenik gospodarskog i društvenog razvoja lokalne zajednice i društva u cjelini i čimbenik koji značajno utječe na poboljšanje kvalitete života građanina pojedinca u svakom životnom dobu. Gradska knjižnica Đurđevac bit će i dalje mjesto gdje se prikupljaju, organiziraju i daju na korištenje informacije prema potrebama korisnika, odnosno mjesto koje se međusobno

povezuje i osigurava pristup lokalnim, regionalnim i globalnim izvorima znanja. Knjižnica će kao moderna javna ustanova poštivati najviše standarde te pružati korisnicima kvalitetnu uslugu u što kraćim rokovima.

4. Misija Gradske knjižnice Đurđevac

Gradska knjižnica je javna ustanova za provedbu knjižničnih usluga za sve društvene slojeve i sve dobne skupine (od predškolaca do umirovljenika). Svojom organizacijom rada i stalnim poboljšanjem kvalitete pruža korisnicima usluge, poštujući poslovna, profesionalna i etička pravila. Ona je mjesto učenja i slobodnog pristupa cjelokupnom znanju za sve građane, centar za učenje i obrazovanje. Izgradnjom zavičajne zbirke misija Gradske knjižnice je da očuva zavičajnu baštinu, kao i izdavaštvom na ovu temu.

5. Analize stanja i okruženja

SWOT analiza

SNAGE

- Dobar fond knjiga
- Visoka kompetentnost ljudi
- Izvrsnost u organizacijskim procesima
- Odlični kontakti s korisnicima
- Odlični kontakti s izdavačima knjiga
- Visoka efikasnost
- Suvremena tehnologija-informatizacija
- Digitalizacija zavičajne periodike
- Prijatelji knjižnice – volonteri stručnjaci u svojim područjima

SLABOSTI

- Nedostatak djelatnika (prema Standardima za narodne knjižnice Republike Hrvatske zaposleno bi trebalo biti 8 djelatnika umjesto sadašnja 4)
- Položaj – 1. kat bez dizala
- Financijska sredstva u stalnom opadanju

PRILIKE

- Mogućnost proširenja prostora (uz sadašnjih 100 m²)
- Uvođenje novih programa za nove korisničke skupine (slijepi i slabovidni, osobe s tjelesnim invaliditetom, treća životna doba, bebe i djeca)
- Nove tehnološke mogućnosti

PRIJETNJE

- Recesija – smanjenje svih oblika djelatnosti
- Bibliobus – manje korisnika knjižnice
- Pad životnog standarda
- Nepovoljne i nedorečene zakonske regulative

PEST analiza poslovnog okruŕja

POLITIČKO OKRUŕENJE

- Zavisnost o tijelima lokalne uprave i samouprave – koja se mijenjaju na lokalnim izborima svake četiri godine – potreba da se iznova razbijaju stereotipi i argumetiraju programi pa i samo poslovanje i postojanje knjiŕnice
- Neujednačeno financiranje i odobravanje programa
- Nedorečenost propisa i nadležnosti (Ministarstvo kulture i Ministarstvo obrazovanja)

EKONOMSKO OKRUŕENJE

- Recesija – teška gospodarska situacija na nacionalnoj i regionalnoj razini utječe na poslovanje knjiŕnice dvojako:
 - Financiranje poslovanja knjiŕnice od strane Grada, ŕupanije i Ministarstva kulture
 - Članarine korisnika – nezaposlenost

SOCIOLOŠKO / DEMOGRAFSKO OKRUŕENJE

- Postojeći korisnici – tradicija dolaska u knjiŕnicu
- Image knjiŕnice – uključenost u društvena i kultura događanja u Gradu
- Više korisničkih skupina – za većinu postoje uhodane ciljane usluge, ali trendovi u struci traŕe uvođenje novih usluga
- Različite socijalne kategorije – osobe s posebnim potrebama, socijalno i imovinski ugroŕene osobe, nacionalne manjine – potreba osiguravanja posebnih usluga

TEHNOLOŠKO OKRUŕENJE

- Dobra opremljenost informacijsko-komunikacijskom tehnologijom
- Praćenje tehnoloških trendova struke
- Potreba stalnog stručnog usavršavanja zaposlenih i stalnog nadograđivanja postojeće tehnološke infrastrukture

Analiza dionika

DIONICI	KARAKTERISTIKE	INTERES, OČEKIVANJA/KORISTI	POTENCIJALI I NEDOSTACI
Grad Đurđevac	<ul style="list-style-type: none"> - tijelo lokalne samouprave, - politička zavisnost, promjena stavova s lokalnim izborima, - gospodarsko i financijsko teško stanje. 	<ul style="list-style-type: none"> - osnivač/financijer, - ostvarivanje temeljnih ciljeva knjižnice kao ustanove, - uključivanje i podrška u ostalim projektima dionika, - društveni i kulturni život grada, - ugled grada, - zadovoljstvo građana. 	<ul style="list-style-type: none"> - dodatno financiranje, - pomoć u pronalaženju dodatnog financiranja, - javna podrška projekata i programa, - administrativna podrška programa i projekata.
Udruge građana s područja grada	<ul style="list-style-type: none"> - potencijalni partneri u projektima i programima. 	<ul style="list-style-type: none"> - ostvarivanje zajedničkih ciljeva, - uzajamna podrška u ostvarivanju vlastitih ciljeva. 	<ul style="list-style-type: none"> - zajedničko iznalaženje dodatnih izvora financiranja, - posredna komunikacija s javnosti.
Stanovništvo	<ul style="list-style-type: none"> - građani grada Đurđevca, - stanovništvo šireg područja, - potencijalni korisnici. 	<ul style="list-style-type: none"> - zadovoljavanje vlastitih informacijskih i kulturnih potreba. 	<ul style="list-style-type: none"> - nedefiniran „<i>value for money</i>“, - promocija od usta do usta.
Korisničke skupine	<ul style="list-style-type: none"> - prema dobnoj i sociološkoj strukturi. 	<ul style="list-style-type: none"> - zadovoljavanje svojih specifičnih potreba putem knjižničnih službi i usluga oblikovanih prema svakoj korisničkoj skupini. 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u programima, - učestvovanje članarinama, - lobiranje, - promocija od usta do usta.

6. Ciljevi

Opći cilj 1. Podizanje razine kvalitete knjižničnih usluga povećanjem ažurnosti i učinkovitosti u svim segmentima poslovanja

Posebni cilj 1.1. Stalno stručno usavršavanje djelatnika

Posebni cilj 1.2. Kontinuirano održavanje i unaprjeđivanje informacijskih sustava i računalne opreme

Posebni cilj 1.3. Povećanje broja zaposlenih prema Pravilniku o unutarnjem ustrojstvu u Gradskoj knjižnici i Standardima za narodne knjižnice

Opći cilj 2. Otvaranje i približavanje knjižnice korisnicima i ukupnoj javnosti osiguranjem prava na pristup informacijama

Posebni cilj 2.1. Oblikovanje knjižničnih službi i usluga prema specifičnim potrebama korisničkih skupina

Posebni cilj 2.2. Prilagođavanje knjižničnih prostora svim korisničkim skupinama – Izgradnja lifta, namještaj po standardima za predškolce, police za odvajanje fonda za mlade

Posebni cilj 2.3. Planiranje i provođenje aktivnosti s ciljem otklanjanja financijske prepreke u vidu članarine za socijalno ugrožene korisničke skupine

Opći cilj 3. Učvršćivanje i izgradnja knjižnice kao kulturnog središta i mjesta susreta građana

Posebni cilj 3.1. Kontinuirano provođenje kulturnih programa (Ex libris, programi fokusirani na čitanje radi užitka, književne promocije)

Posebni cilj 3.2. Uključivanje u gradske kulturne programe (Picokijada, Dani voća, Đurđevo)

Posebni cilj 3.3. Kontinuirano provođenje društvenih programa (knjižnica kao mjesto socijalne interakcije – Klub ljubitelja knjiga, Obiteljski centar, kreativne radionice)

Opći cilj 4. Osiguranje pravilnog, svrhovitog i ekonomičnog raspolaganja proračunskim i drugim sredstvima

Posebni cilj 4.1. Izrada plana i programa rada knjižnice za narednu godinu

Posebni cilj 4.2. Izrada plana nabave

Posebni cilj 4.3. Provođenje Zakona o fiskalnoj odgovornosti

Posebni cilj 4.4. Kontinuirani rad na pronalaženju alternativnih izvora financiranja

Opći cilj 5. Zaštita regionalne kulturne baštine

Posebni cilj 5.1. Kontinuirana izgradnja Zavičajne zbirke

Posebni cilj 5.2. Zaštita fonda zavičajne zbirke

Posebni cilj 5.3. Digitalizacija najvrjednijih primjeraka

Posebni cilj 5.4. Izdavački pothvati zavičajnog izdavaštva

Opći cilj 1. Podizanje razine kvalitete knjižničnih usluga povećanjem ažurnosti i učinkovitosti u svim segmentima poslovanja

Svoje poslanje da bude glavno mjesto pristupa informacijama Knjižnica ostvaruje oblikovanjem službi i pružanjem usluga korisnicima. Promjenjivost informacija i informacijskih potreba korisničke zajednice traži da se knjižnične usluge kontinuirano prilagođavaju najnovijim informacijsko-komunikacijskim tekovinama i tehnologijama. Kako bi se zadržala zadovoljavajuća kvaliteta knjižničnih usluga, potrebno je održavati ažurnost i učinkovitost svih segmenata poslovanja. Uz već postojeće standarde i poslovne sustave koji se primjenjuju, ovaj cilj će se realizirati kroz posebne ciljeve koji obuhvaćaju i ljudske resurse i tehnološka rješenja.

Posebni cilj 1.1. Stalno stručno usavršavanje djelatnika

Razvoj informacijsko-komunikacijske tehnologije, promjene u zakonskim propisima i standardima, te praćenje suvremenih trendova svjetskog knjižničarstva uzrokuju stalne promjene u načinu obavljanja poslova knjižničara. Kako bi se povećala razina kvalitete knjižničnih usluga svi zaposleni moraju se kontinuirano educirati za nove načine obavljanja postojećih poslova te za obavljanje novih poslova koji se javljaju u sklopu njihovih radnih mjesta.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

1.1.1. Individualno usavršavanje djelatnika

Od svakog stručnog djelatnika očekuje se da samostalno prati stručnu literaturu, novosti i trendove u knjižničarstvu u Hrvatskoj i svijetu. U tu svrhu knjižnica nabavlja stručne publikacije (Vjesnik bibliotekara Hrvatske, monografije s područja knjižničarstva i informatologije, ali i pedagogije, metodologije znanstveno-istraživačkog rada, psihologije, organizacije i menadžmenta), a moguć je i on-line pristup mnogim izvornim znanstvenim i stručnim radovima internacionalno.

1.1.2. Formalno usavršavanje djelatnika

U sklopu stalnog stručnog usavršavanja djelatnici se šalju na seminare, tečajeve, radionice i druge organizirane edukacije (Centar za stalno stručno usavršavanje pri NSK Zagreb, Županijska matična služba, druge edukacije od interesa – interdisciplinarni pristup).

Posebni cilj 1.2. Povećanje broja zaposlenih prema Pravilniku o unutarnjem ustrojstvu Gradske knjižnice Đurđevac i Standardima za narodne knjižnice

Prema Standardima za narodne knjižnice broj zaposlenih u Gradskoj knjižnici bi trebao biti 8. Prema sadašnjem Pravilniku o unutarnjem ustrojstvu u Gradskoj knjižnici je sistematizirano slijedeće: ravnatelj, 2 dipl. knjižničara, 2 pomoćna knjižničara, spremačica. Predviđeno je zapošljavanje diplomiranog knjižničara 2013. godine. Iako se opseg poslova stalno povećava, zapošljavanje novog djelatnika odgođeno je zbog ekonomskih faktora – teškog gospodarskog stanja Grada i cijele regije. Trenutna raspodjela poslova onemogućuje podizanje razine kvalitete usluga te se stoga planira zapošljavanje novih zaposlenika kad se za to steknu uvjeti.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

1.2.1. Nadopuna Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu Gradske knjižnice Đurđevac

U suradnji s Osnivačem – Gradom Đurđevcom, izradit će se plan radnih mjesta, ostvariv u odnosu na gospodarsku i financijsku situaciju Grada, a prema Standardima za narodne knjižnice.

1.2.2. Zapošljavanje novih djelatnika

Prema unaprijed dogovorenoj dinamici, realizirat će se plan radnih mjesta, raspisivanjem natječaja prema uvjetima i propisima za određeno radno mjesto.

1.2.3. Volonterski rad

Koliko okolnosti budu dozvoljavale, organizirat će se rad volontera u knjižnici. Na stručnim poslovima manje složenosti – studenata knjižničarstva, na poslovima manje složenosti u programima i aktivnostima - članova volonterskih udruga, u vođenju i organiziranju programa i aktivnosti - privatnih osoba koje su stručnjaci u svojem polju.

Posebni cilj 1.3. Kontinuirano održavanje i unaprjeđivanje informacijskih sustava i računalne opreme

Knjižnično poslovanje u Gradskoj knjižnici Đurđevac provodi se u sustavu MetelWin. MetelWin je softver koji omogućava elektroničko poslovanje u većini segmenata knjižničnih službi i usluga. Prateći suvremena načela knjižničarstva osigurava kooperativnu obradu građe i umrežavanje s drugim knjižnicama, a u suradnji s knjižnicama koje ga koriste stalno se unaprjeđuju aplikacije softvera. Razvojem e-usluga knjižnice fokusiranih na korisnika (online katalog, rezervacije i korisnički računi, full text dostupna građa, prisutnost knjižnice u društvenim mrežama) raste i potreba za računalnom opremom. Kako za rad knjižničara, tako i za rad korisnika u prostoru knjižnice. Oprema mora biti redovito nadograđivana kako bi se održali svakodnevno rastući zahtjevi za brzinom sistemskog i raznovrsnosti aplikativnog softvera.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

1.3.1. Informatizacija

Godišnji program nadogradnje računalne opreme.

1.3.2. Edukacija djelatnika

Prema potrebi djelatnici će se educirati za rad s pojedinom opremom ili programskom aplikacijom.

1.3.3. Razvoj softvera

Sudjelovanje u radu Vijeća za razvoj Metela.

Opći cilj 2. Otvaranje i približavanje knjižnice korisnicima i ukupnoj javnosti osiguranjem prava na pristup informacijama

Pravo na pristup informacijama jedno je od temeljnih ljudskih prava. Osiguravanje tog prava za sve ljude bez obzira na dob, spol, nacionalnost i vjeroispovijest, misija je svake narodne knjižnice u svijetu danas.

Knjižnice u Hrvatskoj mahom su vezane tradicionalnim poslovanjem koje se temelji na članarinama kao financijskom učešću korisnika u radu knjižnice. Na knjižnicama je izazov da pronađu način da ta članarina ne postane financijska prepreka za ostvarivanje prava na pristup informacijama. Također, informacijske potrebe pojedinaca su različite i knjižnica mora biti u mogućnosti zadovoljiti potrebe svih svojih skupina korisnika. Osim službama i uslugama, korisnicima mora biti prilagođen i prostor. Neprilagođen prostor je sam po sebi prepreka ne samo osobama s invaliditetom, nego i sveukupnoj javnosti.

Posebni cilj 2.1. Oblikovanje knjižničnih službi i usluga prema specifičnim potrebama korisničkih skupina

Kako bi se bolje zadovoljile potrebe korisnika, korisnička se zajednica segmentira. Korisničke skupine definiraju se s obzirom na niz kriterija, glavni od kojih su dob, interesi, sociološki aspekti. Detaljnijim segmentiranjem korisničkih skupina može se preciznije predvidjeti njihove potrebe i u skladu s tim revidirati načine provođenja postojećih službi i usluga. Gdje se za to ukaže potreba, pristupa se oblikovanju i pružanju nove usluge ili službe.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

2.1.1. Definiranje i revizija korisničkih skupina

Korisničke skupine definirane su s obzirom na dob (predškolci, djeca školskog uzrasta, mladi, odrasli, treća dob) s obzirom na sociološke aspekte (studenti, umirovljenici, obitelji s troje i više djece, osobe s invaliditetom) i interese (roditelji, čitatelji...).

Jednom godišnje, prilikom rada na Izvješću o radu za završenu godinu i Plana rada za dolazeću godinu, analiziraju se pokazatelji korištenja pojedinih službi i usluga i rada s korisnicima. Tom prilikom potvrđuju se postojeće korisničke skupine ili se pristupa definiranju novih segmenata koji su se možda pojavili.

2.1.2. Revidiranje postojećih službi i usluga

Prilikom rada na Izvješću o radu za završenu godinu i Plana rada za dolazeću godinu, analiziraju se pokazatelji korištenja pojedinih službi i usluga i rada s korisnicima. Prema tim podacima definira se koje će se službe i usluge nastaviti provoditi.

2.1.3. Oblikovanje novih službi i usluga

Ako se u korisničkoj zajednici odvoji nova skupina korisnika sa specifičnim potrebama koje nisu zadovoljene postojećim službama i uslugama, pristupa se detaljnoj analizi tih potreba te oblikovanju i uvođenju novih službi i usluga.

Posebni cilj 2.2. Prilagodavanje knjižničnih prostora svim korisničkim skupinama – izgradnja lifta, namještaj po standardima za predškolce, police za odvajanje fonda za mlade

Knjižnični prostor ne predstavlja samo mjesto pružanja knjižničnih službi i usluga, već i životni prostor svoje korisničke zajednice. Mjesto pristupa informacijama također treba biti i mjesto susreta građana. Funkcionalnost, preglednost, ali i ugoda, trebale bi biti glavne karakteristike svakog knjižničnog prostora. Gradska knjižnica Đurđevac kontinuirano radi na održavanju i obogaćivanju prostora (vizualnim materijalima - natpisima, izložbama građe, i sl.). No, osim toga potrebno je i kontinuirano prilagođavati prostor korisnicima i njihovim potrebama koje su u stalnoj mijeni.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

2.2.1. Definiranje prepreka u prostoru

Analizom svake korisničke skupine od ulaska u knjižnicu do izlaska iz nje definiraju se prepreke u prostoru. Trenutne prepreke su:

- Lift – Gradska knjižnica Đurđevac smještena je na prvom katu i da bi se došlo do nje potrebno je ići stepeništem, time je knjižnica nedostupna ljudima s tjelesnim teškoćama, u invalidskim kolicima, majkama s malom djecom u kolicima.
- Namještaj za predškolce – trenutni zakonski propisi traže da Knjižnica zadovolji standard namještaja za predškolce kako bi se mogli održavati animacijski programi za taj uzrast. U tu svrhu potrebno je nabaviti kolica za slikovnice, stolove i stolice standardnih dimenzija za djecu predškolske dobi, dodatne izložbene panoe.
- Izložbene police – kako u Knjižnici ne postoji poseban odjel za mlade, zbirka knjiga namijenjena mladima smještena je na nekoliko izložbenih policama. Sve veći broj mladih koji svakodnevno dolazi u knjižnicu traži i povećanje u fondu izabrane i preporučene građe, za smještaj koje je potrebno nabaviti dodatne izložbene police.
- Police za knjige – veličina fonda Gradske knjižnice Đurđevac prerasla je postojeći prostor na policama i treba se pristupiti nabavi dodatnih policama.

2.2.2. Programsko otklanjanje prepreka

Prema redovnom Planu i programu rada Gradske knjižnice Đurđevac, a u skladu s proračunskim mogućnostima, nabavljat će se oprema za knjige (izložbene police, obične police).

2.2.3. Projektno otklanjanje prepreka

Za velike investicije pristupit će se izradi Projekta financiranja, prema kojem će se realizirati velike investicije (izgradnja lifta, opremanje Dječjeg odjela).

Posebni cilj 2.3. Planiranje i provođenje aktivnosti s ciljem otklanjanja financijske prepreke u vidu članarine za socijalno ugrožene korisničke skupine

Iako neprofitne ustanove, knjižnice u Hrvatskoj još uvijek posluju s članarinom. Iznos prikupljen od članarine predstavlja mali dio ukupnih sredstava financiranja knjižnice, ali ipak važan u vremenu opće ekonomske recesije. Dodatno teška gospodarska situacija u gradu i regiji, ne dozvoljava niti razmatranje ukidanja članarina (po uzoru na Knjižnicu i čitaonicu „Fran Galović“ Koprivnica) u dugoročnom planiranju. Ipak, da bi se ispunilo jedno o temeljnih poslanja knjižnice – osiguravanje pristupa informacijama svima, potrebno je

prilagoditi poslovanje socijalno ugroženim kategorijama korisnika. Time se osigurava da članarina ne postane sredstvo cenzure i diskriminacije.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

2.3.1. Identificiranje socijalno ugroženih skupina korisnika

U svakodnevnom radu s korisnicima definiraju se socijalno ugrožene skupine.

2.3.2. Pronalaženje socijalnih partnerstva

U olakšavanju financijskog tereta članarine Knjižnice surađuje s matičnim organizacijama pojedinih skupina (Udruga Matice umirovljenika, Gradsko društvo invalida i sl.)

2.3.3. Prilagodavanje pravilnika o članarinama

Pravilnikom o članarinama članarina su oslobođene osobe u invalidskim kolicima, slijepi i slabovidne osobe, obitelji s troje i više djece koja se redovno školuju.

Pravilnikom o članarinama smanjenu članarinu od 80,00 kn plaćaju umirovljenici, srednjoškolci i studenti. Članarina za djecu predškolske i osnovnoškolske dobi iznosi 60,00 kn.

Pravilnik o članarinama periodički se revidira (jednom godišnje prilikom rada na Izvješću o radu i Planu i programu rada) kako bi cijene članarine ostale primjerene u slučaju inflacije i sl.

Opći cilj 3. Učvršćivanje i izgradnja knjižnice kao kulturnog središta i mjesta susreta građana

Knjižnice danas ne osiguravaju samo pristup informacijama i knjižnoj građi, već je sve izraženija njihova uloga kao središta kulture i mjesta socijalne interakcije. Trendovi u knjižnicama diljem svijeta sve više pokazuju korisnike koji dolaze u knjižnicu kao mjesto susreta. Od interesa više nije samo sadržaj, već i kontekst pružanja knjižničnih službi, usluga i programa. S ciljem učvršćivanja i izgradnje knjižnice kao kulturnog središta i mjesta susreta građana, u Gradskoj knjižnici Đurđevac kontinuirano će se provoditi kulturni programi i društveni programi a Knjižnica će se uključivati u gradske kulturne i druge programe, postajući na taj način aktivna u životu zajednice.

Posebni cilj 3.1. Kontinuirano provođenje kulturnih programa (Ex libris, programi fokusirani na čitanje radi užitka, književne promocije)

Gradska knjižnica Đurđevac već je odavna prepoznata od strane šire lokalne zajednice kao mjesto intenzivnog, i kvalitativnog i kvantitativnog – susreta uz likovne i književne susrete, a tako će biti i dalje. Mjesto susreta poznatih književnika i likovnih umjetnika s knjižničnom stalnom publikom. Radeći izložbe u galeriji Ex libris oplemenjuje se i sam prostor knjižnice, a tradicionalno nakon izložbe knjižnici ostaje po jedan rad umjetnika.

U predstavljanjima knjiga naročitu pažnju posvećuje se zavičajnim piscima, njihovim djelima, ali i mladima – kojima se pruža mogućnost da svoja izdanja predstave javnosti, bilo knjige, slikovnice...

Povremeno se provode programi fokusirani na čitanje radi užitka (Knjiga s preporukom, izložbe građe, javna čitanja i sl.)

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

3.1.1. Likovne izložbe u sklopu galerije Ex libris

Učestalost postavljanja izložbi ovisi o proračunskim mogućnostima. U suradnji s „prijateljima knjižnice“ većina poslova oko organizacije i postavljanja izložbi odradit će se bez znatnih troškova.

3.1.2. Promocije knjiga

Promocije knjige dogovaraju se i održavaju tijekom cijele godine.

3.1.3. Čitanje radi užitka

Programi fokusirani na čitanje radi užitka dogovaraju se i održavaju tijekom cijele godine. U sklopu redovnog rada knjižnice (*Knjiga s preporukom*, izložbe građe) i povremenih manifestacija kao što su Noć knjige, Mjesec hrvatske knjige, Ljeto u knjižnici (javna čitanja).

Posebni cilj 3.2. Uključivanje u gradske kulturne programe

Jedan od načina da Knjižnica bude prepoznata u lokalnoj sredini je i sudjelovanje u đurđevačkim manifestacijama, kao što su Picokijada, Dani voća, Đurđevo, ali i u onima koji nas i korisnike zbližavaju posebnom atmosferom, kao npr. Božić, Uskrs.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

3.2.1. Sudjelovanje u programu manifestacije

Uključivanjem s grupom djece ili volontera u program prema smjernicama organizatora

- U programu „*Mala crtana Picokijada*“ u sklopu *Picokijade* (dječji odjel)
- Na štandu na trgu s ručnim i likovnim dječjim radovima u sklopu *Đurđeva v Đurđevcu* (dječji odjel)
- Otvorenjem prigodne izložbe uz manifestaciju *Dani voća* (odjel za odrasle)
- Radionicam na gradskom trgu uz manifestaciju *Dani voća* (dječji odjel)

3.2.2. Kreiranjem i provođenjem samostalnog prigodnog programa

Vlastitim programima upotpuniti gradsku manifestaciju

- Programima *Ljeto u knjižnici* i *Knjige na sunce za Đurđevačko kulturno ljeto*
- Tradicionalnom božićnom radionicom i izložbom radova *Djeca i umjetnici*
- Radionicom i izložbom radova povodom Uskrsa

Posebni cilj 3.3. Kontinuirano provođenje društvenih programa (knjižnica kao mjesto socijalne interakcije – Klub ljubitelja knjiga, Obiteljski centar, kreativne radionice)

Knjižnica je mesto gdje se provode i društveni, edukativni, zdravstveni i drugi informativni programi a koji kao izravan ili neizravan rezultat knjižnicu pretvaraju u mjesto susreta, mjesto socijalne interakcije.

Ovi programi mahom ispunjavaju više ciljeva, gdje je socijalna interakcija samo jedan od njih.

Klub ljubitelja knjige, okuplja zaljubljenike u knjigu i čitanje koji se sastaju prvi utorak u mjesecu i raspravljaju o knjigama i književnim temama, prema unaprijed određenom planu po mjesecima. Klub je dobro medijski popraćen i ima veliku podršku građana. Prihvaćen je sa simpatijama i stalno se popunjava novim članovima. Županijski Obiteljski centar, Centar za socijalni rad, Zavod za zapošljavanje i OŠ Grgura Karlovčana svojim psiholozima i defektolozima, stalni su vanjski suradnici Knjižnice u pripremi i predavanjima uz određene teme iz psihologije, odgoja i slično. Tribine i predavanja s liječnicima – stručnjacima iz određenog područja provodi se uz suradnju s Forumom žena iz Đurđevca.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

3.3.1. Realizacija programa u suradnji s društvenim partnerima

Dogovaranje i provođenje programa u suradnji s udrugama građana i ustanovama iz grada i okolice

3.3.2. Realizacija samostalnih programa

Planiranje i provođenje samostalnih programa u kojima je naglasak na knjižnici kao mjestu socijalne interakcije – kreativne radionice

Opći cilj 4. Osiguranje pravilnog, svrhovitog i ekonomičnog raspolaganja proračunskim i drugim sredstvima

Knjižnica kao neprofitna ustanova financijski je ovisna o svom osnivaču – Gradu Đurđevcu i drugim formalnim izvorima financiranja. Izvršenje važne vizije i misije koju knjižnica ima, zavisi dakle od strogo definiranih i ograničenih sredstava, koja su posljednjih godina u

opadanju. Pažljivo, precizno i ekonomično raspolaganje resursima, od iznimne je važnosti. Zbog toga se poslovanje knjižnica mora odvijati prema unaprijed izrađenom planu i programu, poštujući pritom zakonske propise. A jedan od temeljnih preduvjeta za održavanje poslovanja na dosadašnjoj razini kvalitete je kontinuirano pronalaženje alternativnih izvora financiranja

Posebni cilj 4.1. Izrada plana i programa rada knjižnice za narednu godinu

Za svaku kalendarsku i proračunsku godinu izrađuje se Plan i program. U njemu se obrazlaže osnovni program (rad s korisnicima, nabava i obrada knjižne i neknjižne građe, zaštite knjižne građe, kulturno-edukativna i animacijska djelatnost) i program za unaprjeđenje djelatnosti (informatizacija, stručno usavršavanje djelatnika, dodatni programi i radionice, projektno i programsko prilagođavanje knjižničkog prostora i opreme)

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

4.1.1. Sastavljanje Izvješća o radu

Po završetku kalendarske godine Knjižnica podnosi Izvješće o radu Osnivaču. Izvješće o radu obuhvaća pregled i evaluaciju cjelokupnog poslovanja i svih programa koje knjižnica provodi.

4.1.2. Planiranje osnovnog programa

U sklopu osnovnog programa točno se definiraju sve službe, usluge i poslovi te proces njihova obavljanja.

4.1.3. Planiranje programa za unaprjeđenje djelatnosti

U sklopu programa za unaprjeđenje djelatnosti točno se definiraju svi poslovi i projekti te proces njihova realiziranja.

Posebni cilj 4.2. Izrada plana nabave

Plan nabave za svaku godinu planira se u odnosu na Financijski plan za narednu proračunsku godinu. Obuhvaća dogovorene prihode iz Gradskog proračuna, županijskog proračuna, Ministarstva kulture i procjenu donacija. Sredstva od Županije i Ministarstva kulture su namjenska te se tako moraju i utrošiti., pa se to navodi u planu. Svaki rashod je unaprijed planiran po kontnom planu.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

4.2.1. Plan prihoda

Dogovaranje i planiranje prihoda u proračun knjižnice za narednu proračunsku godinu.

4.2.2. Plan rashoda

Planiranje rashoda koji će se realizirati u narednoj proračunskoj godini.

Posebni cilj 4.3. Provođenje Zakona o fiskalnoj odgovornosti

Zakonom o fiskalnoj odgovornosti određena su pravila kojima se ograničava potrošnja, jača odgovornost za zakonito, namjensko i svrhovito korištenje proračunskih sredstava te jača sustav kontrole i nadzora radi osiguranja fiskalne odgovornosti.

Ravnatelj piše Izjavu o fiskalnoj odgovornosti, Upitnik o fiskalnoj odgovornosti za proračunsku godinu i Plan otklanjanja slabosti i nepravilnosti, izvješće o otklonjenim slabostima i nepravilnosti utvrđenim prethodne godine. Ravnatelj dostavlja Izjavu gradonačelniku koji provjerava njen sadržaj.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

4.3.1. Sastavljanje Izjave o fiskalnoj odgovornosti i Upitnika o fiskalnoj odgovornosti

Prema Zakonu o fiskalnoj odgovornosti (NN 139/2010) i Uredbi o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i Izvještaja o primjeni fiskalnih pravila (NN 78/2011).

4.3.2. Postupanje prema Planu otklanjanja slabosti i nepravilnosti

Prema Zakonu o fiskalnoj odgovornosti (NN 139/2010) i Uredbi o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i Izvještaja o primjeni fiskalnih pravila (NN 78/2011).

4.3.3. Sastavljanje Izvješća o otklonjenim slabostima i nepravilnostima

Prema Zakonu o fiskalnoj odgovornosti (NN 139/2010) i Uredbi o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i Izvještaja o primjeni fiskalnih pravila (NN 78/2011).

Posebni cilj 4.4. Kontinuirani rad na pronalaženju alternativnih izvora financiranja

Stalno, i u svakoj situaciji, treba tražiti potencijalne donatore i sve koji to već jesu za određena sredstva u realizaciji redovnih programa i programa za unaprjeđenje djelatnosti. Pritom je potrebno koristiti i formalne i neformalne kanale i sve alate marketinga i promocije.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

4.4.1. Izgradnja jakog i pozitivnog ugleda knjižnice u zajednici

Planiranjem i provođenjem kontinuiranih marketinških aktivnosti stvara se preduvjet za dobivanje podrške javnosti a time i donatora i sponzora

4.4.2. Lobiranje i neformalni kontakti

Neformalnim kontaktima s osobama na ključnim pozicijama ostvaruju se kontakti s potencijalnim sponzorima i donatorima.

4.4.3. Praćenje i prijavljivanje na natječajne za donacije i sponzorstva

Kontinuirano se prate natječaji za donacije i sponzorstva i na njih prijavljuju kvalitetni i razrađeni programi i projekti.

Opći cilj 5. Zaštita regionalne kulturne baštine

Očuvanje regionalnog identiteta i kulturne baštine u vremenu globalizacije i multikulturalnosti misija je svake knjižnice. Proučavanju i čuvanju zavičaja Gradska knjižnica Đurđevac pridonosi svojom djelatnošću i to prvenstveno izgradnjom Zavičajne zbirke kao posebne cjeline u fondu knjižnice. Upravo taj dio fonda od posebne je vrijednosti, dijelom nezamjenjiv pa se poduzimaju posebne radnje njegove zaštite. Najdragocjeniji primjerci koji su ugroženi zbog svog krhkosti svog materijala ili od posebnog interesa za javnost moraju se digitalizirati kako bi se u digitalnom obliku ponudili javnosti na korištenje.

Nadalje knjižnica djeluje u svrhu očuvanja zavičajnog nasljeđa organizacijom ili pokretanjem izdavačkih pothvata. Osiguravajući na taj način podršku zavičajnim književnicima, historiografima, etnografima i drugim istraživačima.

Posebni cilj 5.1. Kontinuirana izgradnja Zavičajne zbirke

Zavičajna zbirka posebni je dio knjižničkog fonda koji sadrži knjižnu i neknjižnu građu. Zadaća je knjižnice da prati zavičajno izdavaštvo i nabavlja sva izdanja vezana uz zavičaj (o zavičaju ili od zavičajnih autora). A sakupljaju se i dokumenti i stari spisi iz povijesti kraja. Javnost mora biti upoznata sa Zavičajnom zbirkom i knjižnicom kao mjestom sakupljanja takve građe. Knjižnica prihvaća donacije građana s obzirom na vrijednost građe.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

5.1.1. Nabava knjižne građe

Kontinuirano se prati nacionalno i internacionalno izdavaštvo. Sakupljaju se sva djela izdana u zavičaju, djela zavičajnih autora te djela koja govore o zavičaju ili se on u njima spominje.

5.1.2. Nabava stare građe

Kontinuirano se primaju donacije građana koje sadrže važne stare dokumente, isprave, obiteljske povijesti a iz kojih se saznaje povijest zavičaja. Knjižnica ima pravo izbora donacija koje će zadržati s obzirom na vrijednost i stanje građe.

Održavaju se kontakti s dobavljačima starih i rijetkih knjiga koji obavještavaju knjižnicu u slučaju pojave stare građe od interesa.

5.1.3. Skupljanje neknjižne građe

Knjižnica prikuplja sve tiskovine vezane uz zavičaj i sakuplja drugu neknjižnu građu koja predstavlja važan dio zavičajne povijesti i baštine (fotografije, slike, dokumenti, arhivska građa, serijske publikacije, efemera...)

Posebni cilj 5.2. Zaštita fonda zavičajne zbirke

Sav fond zavičajne zbirke čuva se prema pravilima struke. Imajući na umu da sadrži i građu koja je vrijedna, nezamjenjiva a može biti i u krhkom stanju.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

5.2.1. Preventivne mjere zaštite zavičajne zbirke

Zavičajna zbirka čuva se u posebnim zaključanim vitrinama i daje se na uporabu uz nadzor knjižničara.

5.2.2. Reparativne mjere zaštite zavičajne zbirke

Oštećena građa popravljiva se u skladu s pravilima struke. Za sve veće popravke potrebno je planirati troškove profesionalne restauracije.

Posebni cilj 5.3. Digitalizacija najvrjednijih primjeraka

Digitalizaciji građe se pristupa u svrhu očuvanja integriteta jedinice građe koja je u lošem stanju, koja je od velikog interesa građanima, koja je od velike kulturne i povijesne važnosti za zavičaj.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

5.3.1. Izbor građe za digitalizaciju

Periodički se odabire koja će se građa digitalizirati i kojim redoslijedom. Imajući pritom na umu stanje u kojem je svaka jedinica građe, vrijednost građe, interes korisnika za građom, troškove koje će digitalizacija stvoriti

5.3.2. Osiguravanje sredstava za digitalizaciju

Troškovi digitalizacije obuhvaćaju poštanske troškove, troškove digitalizacije i troškove za osiguravanje dostupnosti digitalnog medije. Svi troškovi moraju biti predviđeni proračunskim planom.

5.3.3. Digitalizacija građe i stavljanje na korištenje

Građe se šalje na digitalizaciju kod izabranog poslovnog partnera, koji ju je dužan vratiti knjižnici u stanju u kojem ju je i primio, zajedno s digitalnim medijem. Digitalni zapis stavlja se korisnicima na korištenje (on-line ili u knjižnici)

Posebni cilj 5.4. Izdavački pothvati zavičajnog izdavaštva

Kao aktivni i živi dio zavičajno kulturnog i intelektualnog života zajednice, knjižnica se uključuje organiziranjem, pokretanjem izdavačkih pothvata. Time knjižnica pruža podršku zavičajnim književnicima, historiografima, etnografima i drugim istraživačima, vodeći se pritom kriterijima vrijednosti, važnosti i financijske održivosti.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

5.4.1. Identificiranje potrebe za realizacijom izdavačkog pothvata

Prikupljanje neformalnih informacija o projektima i formalnih ponuda autora odvija se kontinuirano. Odabiru se vrijedni i važni projekti.

5.4.2. Izrada financijskog plana i plana aktivnosti

Prije pristupanja izdavanju, za svaki se projekt izrađuje financijski plan i plan aktivnosti (podrška javnosti, podrška sponzora, podrška tijela uprave i samouprave)

5.4.3. Izdavanje knjige

Prema unaprijed dogovorenom planu.